

MANCOMUNITAT
DE CATALUNYA

MISSATGE

ENCUADERNACIONES
SUBIRANA
BARCELONA

RF-4-25

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

MISSATGE DEL CONSELL
PERMANENT EN DEFEN-
SA DELS DRETS DE LA
LLENGUA CATALANA

BARCELONA—1916

Imp. Casa de Caritat

INSTITUCIÓ DE LA CATALUNYA

INSTITUCIÓ DE LA CATALUNYA
CENTRE DE LA LLETRA
SABERS FETS I BEL·LESA
LIBRERIA CATALANA

1910-1911

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

MISSATGE DEL CONSELL
PERMANENT EN DEFEN-
SA DELS DRETS DE LA
LLENGUA CATALANA

BARCELONA — 1916
Imp. Casa de Vinyet

R. 691

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

LLINGUA CATALANA
SA DELS DRETS DE LA
PERMANENT EN DEFEN-
MISSATGE DEL CONSELL

BARCELONA—1916
Imp. Casa de Calvet

Missatge del Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya a l'Excm. Sr. President del Consell de Ministres en defensa dels drets de la Llengua catalana.

Excm. Sr.:
La comunicació del President de la Reial Acadèmia Espanyola, i les declaracions a què donà motiu, són clar indicatiu que els governants, àdhuc els més il·lustres, es mouen quasi exclusivament en el pla de les realitats político-administratives en què s'han format i que, a la vegada, van creant, sense conèixer, o quan menys sense sentir, altres realitats de la vida espanyola més essencials i més fondegues.

És un fet, Excm. Sr., que la Península Ibèrica està distribuïda en quatre grups lingüístics: el galaico-portuguès, el castellà, el vasco i el català. En les cartes geogràfiques més acreditades d'Europa, aquest fet està proclamat no per tals o quals poblacions interessades a fundar-hi reivindicacions polítiques o administratives, sinó pel vot desinteressat dels homes tècnics de dife-

R. 671

rents nacions. A la costa de l'Atlàntic, assenyalen el domini de la llengua portuguesa i nomenen portuguesos els que l'ocupen; en el vessant del Mediterrani, des de Salces (França) fins a Alacant i Balears, situen una altra llengua i qualifiquen de catalans els que la parlen, sense distingir entre fronteres d'Estat, de regió, ni de província; entorn del golf de Viscaia, tracen els límits de la llengua i del poble vasc; i classifiquen les altres regions com a pertanyents al domini lingüístic castellà.

Al fet geogràfic s'uneix, no per ficció capritxosa d'un interès polític actual, sinó per la labor secular de les generacions precedents i el testimoni indestructible, objectiu, de les col·leccions diplomàtiques i dels monuments literaris, el fet històric d'una cultura. Aquesta llengua catalana, comú a totes les terres llevantines, era parlada pels reis d'Aragó, així com pels de Mallorca i de Sicília, de l'estirp de Barcelona, que en català escrigueren les ordenances de llur casa i de llur govern, llurs cròniques, llur correspondència familiar, política i diplomàtica. En català foren formulades les lleis del Consulat de Mar, aplicades en tot el Mediterrani, així com les lleis de Tortosa i de València. En català deliberaren les Corts dels Parlaments de Catalunya i de València, així com les Diputacions de llurs Generalitats. La filosofia, la poesia, la història, les humanitats, les ciències naturals, floreïxeren en aquesta llengua anys abans que en cap altra de les llengües romàniques.

Al costat del fet geogràfic i del fet històric

sorgeix el fet psicològic de l'esterilitat que acompanya els períodes de desnacionalització de tots els pobles, i de la fecunditat del treball intel·lectual quan recobren llur parla propia. Mentre Catalunya i les altres regions de llengua catalana tingueren per llengua de la cultura la llengua natural, la llengua propia, en tots els ordres hi hagué producció intel·lectual més o menys valuosa i abundant. Quan cessà en aquesta esfera el comerç amb la llengua propia, l'esterilitat més absoluta dominà en tots els camps, no solament de les lletres, sinó també de les ciències; havent davallat aquestes regions de membre viu de la república intel·lectual a província morta, receptora passiva, inerta, de la cultura d'altri. I, en canvi, ha bastat que els homes d'aquesta terra recobressin en cada un dels ordres de l'activitat cultural l'ús de la llengua propia, perquè sorgís un renaixement, una nova primavera, fecunda ja en glorioses realitats, i més fecunda encara en òptimes promeses.

Al fet geogràfic, a l'històric i al psicològic, pel que toca al principat de Catalunya, que nosaltres tenim l'alt honor de representar, s'uneix fort, vibrant, independent de raons d'utilitat i de conveniència, de títols del passat i de promeses per a l'esdevenidor, el fet polític per excel·lència: la voluntat dels ciutadans, que, en el Dret públic modern, és la llei suprema.

Catalunya ha proclamat la seva adhesió espontània a la llengua catalana, durant quatre segles de pressió política i cultural perquè l'abandonés, parlant-la sempre, constantment, en la família

(amb una sola excepció, la del petit cercle social, a tot arreu donat a l'exotisme, que té per òrguens les notes de societat), en els negocis, en les juntes professionals, en les reunions científiques, en les associacions particulars, en les Corporacions oficials populars; i reconquerint en tenacíssim treball, per a aquesta llengua, el domini escrit, hàbilment ocupat pel castellà, mercès, de primer, a la substitució insensible del llenguatge cooficial de tota Europa, del llatí, i, després, a la imposició de la llei, de l'oficina i de l'escola, amb les seves seqüeles obligades, la premsa i el llibre: tasca de reconquesta coronada per l'èxit, de tal manera, que avui és novament el català la llengua de la cultura, la llengua de la poesia, de la novela, de l'art, de la filosofia i de la ciencia, i únicament assoleixen la consagració d'homes representatius, en la consciencia nacional catalana, els que en català plasmen llurs creacions.

Però, a més d'aquest plebiscit popular, espontani i inconscient, s'ha manifestat també conscient i reflexiva la voluntat catalana reivindicant per a la nostra llengua la plenitud dels seus drets, la igualtat de condició amb les altres llengües espanyoles i, d'una manera especial, l'oficialitat en tota la vida pública interior de Catalunya, així en els organismes locals populars com en tots els centres i dependencies de l'Estat situats en el territori de Catalunya.

Aquesta voluntat catalana, conscient i reflexiva, canalitzada i autenticada pels òrguens d'expressió de la voluntat popular que la Constitució regula, pels representants parlamentaris de

Catalunya, per les seves Diputacions, per les seves Corporacions Municipals, ha estat ratificada recentment pel vot unànim de l'Assamblea de la Mancomunitat; i, en compliment d'aquest acord, elevem a les Corts i al Govern la petició que sigui proclamada l'oficialitat de la llengua catalana en tota la vida interior de Catalunya, única manera que quedi garantit el ple respecte al dret dels ciutadans catalans en quant a l'ús de llur idioma es refereix.

Óxi. Aquest dret, Excm. Sr., fonamentat, pel que toca a Catalunya, en realitats socials, en fets històrics de persistència mil·lenaria, en imperatius psicològics inexorables, en decrets de la voluntat popular, ha entrat ja a formar part del Dret públic modern, i troba avui a Europa l'ambient de la més viva actualitat. A tots els regnes on hi ha pluralitat de llengües es lluita vivament, ardentment, per la llengua pròpia: els ciutadans no jutgen alcançada la plenitud de llibertat política ni d'igualtat civil mentre als drets i llibertats proclamats en la primera etapa dels moviments democràtics no s'uneix també la llibertat i la igualtat de condició de les diferents llengües nacionals, mentre hi ha una llengua privilegiada i altres llengües preterides, mentre no obtenen totes les llengües nacionals exactament els mateixos drets. A Bèlgica i a Àustria-Hongria, després de violentes lluites, s'ha arribat ja a la pau, entre les poblacions que usen llengües distintes, mitjançant el reconeixement de l'oficialitat de les llengües parlades dintre l'Estat; i els pensadors, i les entitats que en aquestes hores trans-

cedentials per al món civilitzat es preocupen de l'establiment d'una pau que duri, proclamen, per obtenir-la, la necessitat que totes les poblacions, siguin nacionalitats completes, siguin seccions de nacionalitats, enclavades dintre les fronteres d'un Estat que no és l'Estat propi, el de la propia nacionalitat, tinguin plenament reconegudes la llibertat política, la igualtat civil i religiosa, i el dret de la propia llengua. I si aquest dret es reconeix als pobles que entren a formar part d'un Estat a conseqüència de la guerra, això és, en qualitat de pobles conquistats, ¿com ha d'ésser possible, sense subvertir totes les normes de la justícia, negar-lo als que voluntariament formen part de l'Estat i han donat sang i béns per fundar-lo i defensar-lo?

En aquesta seguretat, per tan alts títols encoratjada, al Govern i a les Corts respectuosament elevem la petició acordada amb vot unànim per l'Assamblea de la Mancomunitat de Catalunya.

El President, E. PRAT DE LA RIBA. — *Els Consellers*, L. ARGEMÍ — F. BARTRINA — J. MARÍA ESPAÑA — A. GUASCH — M. INGLÈS — J. MESTRES — A. PEREÑA — A. RIERA.

Excm. Sr. President del Consell de Ministres.

ALINA

condicions per al món civilitzat i preocupen
de l'establiment d'un poble que d'altre, proclamen
per elecció la necessitat que totes les po-
blacions, siguin nacionalitats completes, siguin
seccions de nacionalitats completes d'entre les
fronteres d'un Estat que no s'ha d'estar propi, el
de la pròpia nacionalitat, fins que plenament re-
coneguda la llibertat política, la igualtat civil i
religiosa, i el dret de la pròpia llengua. I d'aquest
dret es reconeix als pobles que entren a formar
part d'un Estat a conseqüència de la guerra, això
és, en qualitat de pobles conquistats, com ha d'è-
sser possible, sense perjudicis dels drets de la
justícia, segons els cas. I d'aquesta manera s'formen
part de l'Estat i han d'auir tots i béns per l'uni-
tat de la nació.

En aquesta oportunitat, per tan alts títols enco-
mitjats, al Govern i a les Corts respectuosament
devenen la petició accions amb vot unànime per
l'Assemblea de la Nacionalitat de Catalunya.

El President, E. Pons de la Riba. — Els Con-
sellors, L. Anzures — F. Borrassa — J. Maria
Figuera — A. Gual — M. Jofre — J. Mas-
sias — A. Penas — A. Riera.

Encom. Sr. President del Consell de Ministres.

RF-4-25